

Laiškas Juozui Tumui, 1926-07-24, [iš Būgių - į Kauną].

Projektas

Projektas

LITERATŪROS DRAUGIJA

prie

L. u-to [1] Hum. [2] mokslų fakulteto

[A]. TIKSLAS.

Ugdyti literatūros kūrybą ir skleisti literatūros mokslą.

[B]. PRIEMONĖS.

1. Draugija leidžia (ar tarpininkauja, ar padeda išleisti) originalius veikalus ir vertimus, lygiai literatūros kūrinius, lygiai literatūros mokslo darbus, lygiai literatūros populiarizacijos dalykus.
2. Remia idėjines literatūros organizacijas, pasireiškiančias kūrybos pagrindais.
3. Rūpinas tautosakos rinkimo, sistematizavimo ir studijavimo reikalu.
4. Skelbia literatūros kūrybos ir literatūros mokslo konkursus ir duoda premijas už literatūros kūrinius ir literatūros mokslo darbus.
5. Rengia paskaitas, parodas, šaukia suvažiavimus bei kongresus lygiai Draugijos buveinėje, lygiai visoje Lietuvos teritorijoje.
6. Skiria pasireiškusiems (ar pasireiškiantiems) literatūros darbe: stipendijas, pašalpas, pensijas.
7. Leidžia periodinius ir ne[pe]riodinius Draugijos organus.
8. Naudoja visas kitas galimas literatūros kūrybai bei mokslui auginti bei skleisti priemones.

C. ORGANIZACIJA.

a. Draugijos buveinė.

Draugijos buveinė yra Lietuvos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto buveinė.

b. Nariai.

1. Draugijos nariai esti: 1) garbės nariai, 2) tikrieji nariai, 3) nariai bendradarbiai, 4) nariai juniorai [3].
2. Garbės nariais gali būti asmens, ypatingai pasižymėję ir nusipelnę literatūros kūryboje ar literatūros moksle. Garbės narių skaičius neaprežtas. Garbės nariais gali būti ir svetimšaliai. Garbės narius pašaukia, Draugijos valdybai pasiūlius, visuotinas Draugijos susirinkimas 2/3 dalyvaujančių susirinkime balsų.
3. Tikraisiais nariais gali būti pasireiškę literatūros kūryboje bei literatūros moksle asmens. Tikrųjų narių Draugijoje gali būti iki 50; jų tarpe 35 Lietuvos piliečiai ir 15 svetimšalių. Tikruosius narius, valdybai pasiūlius, nurodant atitinkamus kandidato nuopelnus, pašaukia visuotinas Draugijos

susirinkimas paprasta balsų dauguma. Tikrieji nariai moka 25 litus metinio nario mokesnio.

4. Nariais bendradarbiais — nusipelnę literatūros kūryboj ar literatūros moksle asmens, bet nepakankamai pasireiškę, kad jie galėtų būti tikraisiais nariais. Narių bendradarių gali būti iki 60; jų tarpe 40 Lietuvos piliečių ir 20 svetimšalių. Narius bendradarbius pašaukia Draugijos valdyba. Nariai bendradarbiai moka 20 litų metinio mokesnio.

5. Draugijos nariai svetimšaliai jokio nario mokesnio nemoka.

6. Nariais juniorais gali būti literatūros mokslus einanti jaunuomenė bei pradedantys kūrėjai. Jie moka 10 litų metinio mokesnio.

7. Visus Draugijos leidinius Draugijos nariai gauna veltui.

8. Sprendžiamuoju balsu ir visomis nario teisėmis bei privilegijomis naudojas garbės ir tikrieji nariai.

9. Nariai bendradarbiai naudojas patariamuoju balsu ir visomis nario teisėmis bei privilegijomis.

10. Nariai juniorai naudojas visomis nario privilegijomis (be sprendžiamojo ir patariamojo balso).

11. Draugijos narys, neužsimokėjęs nario mokesnio, n[u]stoja juo buvęs.

12. Prasižengusį Draugijos narį gali pašalinti tikrai visuotinas susirinkimas, 2/3 balsų.

[c]. Valdyba.

1. Draugijos valdyba, visuotino susirinkimo rinkta, susideda iš 5 narių (pirmininkas, vicepirmininkas, sekretorius, išdininkas, bibliotekininkas) ir 2 kandidatų. Valdyba renkama 3 metams; 1/3 valdybos narių kasmet paeiliui išeina iš valdybos; išėję valdybos nariai gali būti atgal išrinkti.

2. Valdybos posėdžiai teisėti, dalyvaujant jame bent 3 asmenims (jų tarpe pirmininkui ar vicepirmininkui).

3. Valdyba atstovauja Draugijai, vykdo visuotino susirinkimo nutarimus ir veda [v]isu[s] Draugijos reikalus.

d. Visuotinas susirinkimas.

1. Paprastas visuotinas susirinkimas renkas vieną kartą į metus balandžio mėnesį priimti valdybos apyskaitą, rinkti valdybos narius, patvirtinti Draugijos sąmatą ir darbų planą kitiems metams, duoti valdybai direktyvų gyvenamaisiais reikalais.

2. Paprastas visuotinas susirinkimas šauki[a]mas bent prieš 2 savaiti paskebian dienotvarkę spaudoj ir pasiunčiant asmeniškus pakvietimus garbės ir tikriesiems nariams. Paprastas visuotinas susirinkimas teisėtas, jei jame dalyvauja 2/3 garbės bei tikrųjų narių, Lietuvos piliečių.

3. Nepaprastas visuotinas susirinkimas renkas:

a) iškilmingiems posėdžiams — teisėtas by kuriam narių skaičiui atsilankius;

b) bėgamiems gyvenimo reikalams spręsti — teisėtas, jei ja[m]e dalyvauja 1/3 turinčių sprendžiamą balsą narių, Lietuvos piliečių.

4. Nepaprastiems susirinkimams šaukti tvarką nustato valdyba.

5. 1/5 turinčių sprendžiamąjį balsą Draugijos narių gali pareikalauti, kad valdyba sušauktų visuotiną susirinkimą.

6. Draugija gali sudaryti sekcijas bei komisijas lygiai idėjiniam, lygiai organizaciniam darbui.

7. Draugija yra juridinis asmuo, turintis savo antspaudą, galintis įgyti bei paveldėti judomąjį bei

nejudomąjį turą.

e. Revizija.

[D]raugijos darbų reviziją daro Humanitarinių mokslų fakulteto kas metai tam reikalui skiriam[a] 3 asmenų komisija.

[D]. LĖŠOS.

1. Draugijos lėšas sudaro:

- a) nario mokesniai;
- b) pajamos iš Draugijos leidinių, iš rengiamų paskaitų, parodų ir t. t.
- c) visuomenės ir valstybės subsidijos.

2. Valstybinė subsidija gaunama einant Humanitarinių mokslų fakulteto sąmatos tvarka; tapat tvarka ir atsiskaitoma iš tos subsidijos.

[E]. DARBO PRA[D]ŽIA IR LIKVIDACIJA.

1. Draugija pradeda veikti Humanitarinių mokslų fakultetui:

- a) patvirtinus Draugijos įstatus,
- b) pašaukus Draugijos branduolį — organizacinį būrelį.

2. Draugija likviduojama nutarus 2/3 balsų, jei visuotiniame susirinkime dalyvauja ne mažiau 2/3 turinčiųjų sprendžiamąjį balsą narių. [4]

KOMENTARAI

[1] ~ *santr* = Lietuvos universitetas.

[2] ~ *santr* = Humanitarinių.

[3] *junior* ~ *angl* = jaunesnysis.

[4] „Panaši organizacija, pavadinta Humanitarinių mokslų ir literatūros draugija, pasidalijusi į literatūros, istorijos, filologijos ir filosofijos skyrius, iš tikrųjų 1927 m. pradėjo savo veiklą. Ypač ji rūpinosi leidyba, turėjo savo žinioje 1926–37 m. veikusią leidyklą „Universitas“. B. Sruoga buvo tikrasis šios draugijos literatūros skyriaus narys (jų skaičius buvo ribotas: 15 tikrųjų ir 30 narių bendradarbių)“ (Algis Samulionis, Balys Sruoga, Vilnius: Vaga, Lietuvos TSR Mokslų akademija, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 1986, p. 195–196).